

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám dra 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Mikép lesznek életképesek gazdasági egyesületeink?

Magyarország gazdasági közigazgatása nagy kárát vallja annak, hogy a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalását az ellenzék agyonbeszélése miatt a jövő országgyűlésre kellett halasztani. E miatt a gazdasági felügyelő intézményének megalkotása, melyhez oly sok szép remény fűződik, a jövő országgyűlésre marad s talán egy két évvel késleltetve lesz életbeléptetése. A magyar mezőgazdaságra nézve ezt nagy csapásnak tartjuk, mert bizony minden erőnket meg kellene feszíteni társadalmi és közigazgatási téren, hogy már-már elvesztett versenyképességünket a transatlanti versenynyel szemben elbukni ne engedjük. Ezt pedig csak úgy tehetjük meg, ha a gazdasági haladásra minden követ megmozdítunk s felhasználjuk mindazokat az előnyöket, a melyeket az erők egyesítése nyújthat.

Nagy feladat vár tehát a gazdasági egyesületekre: hogy kiragadják a magyar gazdaság közönséget a gazdasági közérdek iránt tanusított közönyéből. E feladat megoldásánál a gazdasági felügyelőnek fog jutni a vezérszerep. De tenni kell valamit addig is, míg a gazdasági felügyelői intézmény a közigazgatási új szervezés keresztülvittele folytán életbe lesz léptetve. A gazdasági egyesületek tehetik a legtöbbet, ha komolyan veszik hivatásukat. Minden gazdasági reformkivánalomnak a gazdasági egyesületekből kellene kiindulni. Az első feladat ez egyleteket minél akcióképesebbé tenni. Most a legtöbb egyesület azért nem tesz semmit, mert sem szellemi erővel, sem anyagi eszközökkel nem rendelkezik a megkívánt mértékben. Mivel pedig a munkaerőket az egyesületek is meg kell, hogy fizessék s legalább egy tisztességesen díjazott titkárt kell hogy tartson min-

denik, a ki minden határozatot előkészít s a meghozott határozatokat a gazdaságközönség érdekében életbelépteti, ezért tehát a szellemi erők is a gazdasági egyesületek pénzeszközeitől függenek. Következésképp a gazdasági egyesületeknek az a legsürgősebb feladatuk, hogy megfelelő pénzeszközökről gondoskodjanak. Így van ez Németországban is; és ott egész kis irodalmi harc folyik most azon kérdés felett, hogy mikép lehessen és kelljen a gazdasági egyesületek pénzeszközeit szaporítani.

Gyakran megtörténik, hogy a társadalmi bajok orvoslásának módját egyik nemzet a másiktól tanulja el. Társadalmi bajnak mondjuk a nagy közönyt, melyet a gazdasági egyesületek szép és kiterjedt hivatásukkal szemben tanusítanak. A németországi gazdasági egyesületek abban mindenestre tultesznek a magyar gazdasági egyesületeken, hogy náluk nincs meg ez a közöny olyan nagy mértékben. A német gazdasági egyesületek sokkal sürűbben tartanak összejöveteleket s a tagok is aránylag sokkal nagyobb számmal vesznek részt az egyesületi összejövetelekben. Ennek lehet köszönni azt, hogy a gazdasági szövetkezeti ügy Németországban már olyan erőteljesen kifejlődött és olyan sikeresen működik, míg a magyar gazdasági szövetkezetek meg sem alakultak.

A sikeres működés egyik főelőfeltétele a megkívánt anyagi eszközök beszerzése. Ebben a tekintetben a német gazdasági egyesületek is ép úgy hátra vannak, mint a mi gazdasági egyleteink. Sőt sokat vitatják most azt a kérdést, hogy mikép lehetne a gazdasági egyesületek eszközeit szaporítani. A felhozott javaslatok főbbjei a következők:

Vannak, a kik azt állítják, hogy a gazdasági egyesületek mai berendezése a fix tagdíjakkal nem felel meg a gyakorlati életnek,

mert az emberek fizetési képessége igen különböző, némelyik könnyen fizethet tiszser annyit is, mint más s az ilyen gazda rendszert nagyobb előnyt is huz abból, ha az illető gazdasági egyesület valamely közivánalomnak érvényt szerez, indokolva is van hát szerintük, hogy ne legyen fix tagdíj, hanem valamely másféle módon vettessenek ki a tagdíjak, vagy hagyassék azok meghatározása az egyes tagokra, hogy ki ki tehetsége szerint járulván az egyesületi eszközök összeadásához, a gazdag tag többet fizessen, mint a szegény.

Rokon ezzel az eszmével az a másik kivánalom, hogy lépjenek gazdasági kamarák a szabad egyesületek helyére s a kamarák eszközei szereztessenek be adókiivetéssel, az ipar- és kereskedelemkamarai adó módjára. Hanem meglepő, hogy a németek, a kik rendszerint annyira szeretik a bürokratizmust, nem nagyon rokonszenveznek ezzel az eszmével, sőt egy hannoverai lap egyenesen károsnak nyilvánítja a gazdasági egyesületeknek kamarákká változtatását s egyebek között a következőket mondja:

»Mi nem vagyunk képesek elképzelni azt, hogy az ilyen organizáció megtehesse mindazt, a mit a szabad egyesületek tettek. A gazdasági kamarák igen hamar el fogják veszíteni az érintkezést a kisgazdákkal, főképp ha utóbbiak, minthogy kamarai adótól mentek, a kamarák összetételére semmi befolyást sem nyernek, nem lévén szavazatképességek. Pedig a gazdasági társulásoknak éppen az a főcélja, hogy a kisebb gazdák nagy tömegét is bevonják a társulási tevékenységbe.«

Az eszközöknek adókiivetés útján való beszedése is nagy ellenszenvre talál Németországban s a Hannover'scher Courier erre vonatkozólag azt mondja, hogy adókiivetés egyesületi célokra azért indokolatlan, mivel a gazdasági egyesületek a beszedett pénz

A „Székelyföld“ tárczája.

Apróságok.

Derék asszony. Pennsylvaniában, Wilkes-barreban, a vasutépítésnél, majd egy évig szorgalmasan dolgozott Longarini nevű olasz. Szorgalmas, csendes volt s mindnyájan szerették. Egy robbantás alkalmával szerencsétlenül járt s meghalt. Ekkor tűnt ki, hogy asszony volt. Férjével együtt vándorolt ki Amerikába, s mikor ez beteg lett, felesége nem szólt semmit, hanem fölvette férje öltözetét s férje helyett folytatta a munkát tiz hónapig, mignem életét vesztette.

Ha az asszony polgármester. Kauzasz több városában a nőemancipáció már megvan. Lehet tisztviselőket választani hölgyek közül. Az egyik városban egy fiatal nőt ért az a megtiszteltetés, hogy polgármester legyen. Lelkiismeretesen és buzgón teljesítette tisztjét mindaddig, míg a tűzoltóparancsnokba be nem szeretett. Polgármester és tűzoltóparancsnok aztán egyszer csak megszöktek. De ez sem rendítette meg a nők iránti bizalmat. Ismét nőt, Gardner kiasszonyt választották polgármesterré, csak hogy tűzoltóparancsnok is asszony lett: Whit Janka.

Ritka eset. Felsőhessen tartomány Licht városában a napokban egy aggyastján halt meg, a kinek magas életkora dacára csak huszonháromszor volt életében születésnapja. Az öreg ugyanis 1796. február 29-én született, tehát olyan dátumon, a mely csak minden negyedik esztendőben ujul meg.

Életmentő humor. Az 1825-iki német parasztlázadás alkalmával számtalan paraszt került a vérpadra. Két vályogvető parasztot is elfogtak, s mikor a vesztőhelyre indultak, a vezető katonák azt vették észre rajtuk, hogy az egyik sir és a másik nevet. Megkérdezte magaviseletük okáról, az egyik, a nevető, így felelt: „Szeretném tudni, hogy az urak, kik most engem lefejeztetnek, honnan vesznek házuk fölépítésére téglát, ha én majd többé nem vetek vályogot?“ A másik, a siró, így szólt: „Azért busulok, mert nem tudom, hova tegyem majd a kalapomat, ha nem lesz többé fejem?“ Az ötletek, a krónikás följegyzése szerint, annyira megtetszetek a tábornoknak, ki jelen volt, hogy megkegyelmezett nekik.

Furcsa számítás. A svéd tud. akadémiának, szintugy, mint a magyarnak, csak korlátolt számú tagjai lehetnek. De ezek nem tartoztak

mindig a tudományos vagy irodalmi világhoz, sőt gyakran előfordult, hogy teljesen ismeretlen egyént választottak be. Egy alkalommal, mikor az akadémiának ép 17 tagja volt, bizonyos Fleming grófnak sikerült bejutnia, ki szintén jelentéktelen ember volt. Egy élces fő erre azt jegyezte meg, hogy csoda történt, mert az akadémiának egyszerre 170 tagja lett. „Hogyan?“ kérdezték többen. „Egyszerűen úgy“, felelt az, „hogy ha 17-hez egy semmit: 0-t tesznek, megkapjuk a 170 et.“

Megközelíthetetlen vidék. Argentiniában Corrientes nevű tartományban van egy nagy mocsaras vidék, mely megközelíthetetlen. E nagy területre élő ember még be nem hatolhatott. A szárnyasok s egyéb vízi állatok rengeteg raja lepi el, biztonságban érezvén magát a vízi rengetegben. Sokszor tettek már kísérletet, hogy csónakkal behatolhassanak, de a hínár és mocsár utjokat állta s vissza kellett térni. A nép közt mesés legendák vannak elterjedve a mocsarak közepén lakó rejtélyes emberekről, óriási madarakról. Most Rouvier Pál márkai három francia társaságában léghajóval akarja felkutatni az ismeretlen vidéket s már el is indult Buenos-Ayresből.

Szemüveges tehénnek. Éjszaki Oroszország hosszú telein a szarvasmarhák sokat szen-

rendszerint nem tagjaik érdekében és előnyére, hanem általános közcélokra költik el. Ide tartoznak mindazok a törekvések, melyek a kisgazdák oktatására irányulnak és idetartozónak mondhatnók a szocialdemokraták elleni küzdelmet is stb.

A dolog természete azt kívánja, hogy a költségeket azok fedezzék, a kiknek az érdekében az intézkedések történnek; s nem volna helyes a nagy gazdaságok által azokat a költségeket viseltetni, melyek arra szükségesek, hogy a kisgazdák versenyképessége velők szemben növekedjék.

Van aztán még egy harmadik javaslat is, és erről Oven Duderstadt rőpiratot is adott ki, mely azt célozza, hogy azok az eszközök, melyek a gazdasági érdekek vagy haladás céljára szükségesek, a gazdasági terményekre kivetett vámokkal védellessenek. Németországban tudvalevőleg hoztak már oly törvényt s ez a Lex Hucna, a mely kimondja, hogy az agrár vámok részben az önkormányzati testületnek legyenek kiszolgáltatva. Oven most azt sürgeti, hogy azokból a vámbevételekből, melyek az egyes kerületekre esnek, szakittassék ki egy rész és adassék a gazdasági egyesületeknek. Az ő számítása szerint mintegy 8 millió márkára rugna ez az összeg, a miből egy-egy kerületi egyesületre és mellékegyeleteire 77,000 márka esnék.

Nálunk nincs meg a lehetőség ilyenféle módon eszközöket szerezni a gazdaközönség, illetőleg a gazdasági egyesületek számára. Az ugyan itt is megtörténhetnék, hogy bizonyos állami bevételek törvény által a megyékre vagy a gazdasági egyesületekre utaltatnának; de hát ilyesmire talán senki sem gondol; s a gazdasági egyesületek eszközeinek ilyen módon való szaporítása minden számításán kívül áll. Az azonban nincs kizárva, hogy a gazdasági egyesületek alkalmas módok és eszközök által szaporítsák jövedelmeiket. A megyéknek tudvalevőleg meg van adva az önmegadóztatási jog gazdasági, szociális és közmívelődési célokra. Éljenek e joggal a helyi viszonyokra való tekintettel. A gazdasági egyesületek így mindjárt életképesek lesznek s akkor el fog enyészni a most jogos vád is, hogy a gazdaközönség érdekében alig tudnak valamit lendíteni.

Éhínség Oroszországban.

A szörnyű éhínségről, mely már hónapok óta uralkodik Oroszország számos kormányzóságában, csak nehezen lehet biztos híreket kapni. A kormány, hagyományához hiven, elutasolni szeretné a dolgot s a lapokat szigorúan ellenőrzi, nehogy

vednek a hosszú tél miatt. A hó vakító fénye gyakori szemgyulladásokat okoz az állatoknak. Dr. Verincourt francia optikus most az oroszok iránti hazafias érzületének kifejezést adván, a párisi látszerészek lapjában azt ajánlja, hogy a marhákat kék szemüveggel lássák el. Kérdés, hogy Verincourt ajánlata lesz-e oly praktikus, mint egy arkanzási lócsiszáré volt, ki azt javasolta, hogy adjanak csak zöld pápaszemet a lovaknak s hintsenek elébe fűrészpórt, olyan jóízűen megesszik, mint a fűvet.

Hasznát hajtó vallási fanatizmus Indiában a buddhista papok darab idő óta egész fanatizmussal prédikálják annak veszedelmességét, ha valaki Európába utazik, a bűnök és hitetlenségek fertőjébe. Csakhogy szegény ember nem utazik ilyen messze földre, a vagyoniós hinduknak tehát ki kell engesztelni előbb a papokat és engedélyt eszközölni tőlük, ha nem akarnak rossz hirbe jutni. Közelebb a mysorei rajah készült Európába, a ki a hatalmasabb fejedelmek közé tartozik. Egész csomó papot hívott össze, kik aztán illő ajándékok után kijelentették, hogy a rajah elég erős a hitben és képes ellentálni az európai gonoszságoknak.

az inségről teljesen levonják a leplet. Ennek következtében csak nagyon keveset tudunk meg. De ez a kevés is elég, hogy visszaszoradjunk a szörnyű pusztítás láttára, melyet az éhínség a szegény parasztlakosság soraiban tesz. Ezek és tizezrek pusztulnak el éhen, minden segítség s mentés nélkül. A napokban egy Filomanov nevű pap több lapban mégis megírta tapasztalatait. A következőket írja:

„Városban lakó ember nem alkothat magának fogalmat arról a szörnyű nyomorról, mely a vidéken pusztít. Ha már magában véve borzasztó a tömeges halálozás tanujának lenni, mennyivel borzasztóbb látni az éhhalállal küzdők szörnyű kétségbeesését s nem segíthetni rajtuk. Le sem lehet írni, a mit láttam, csak néhány mozzanatot fogok kiemelni. A napokban Neredey nevű falun vitt keresztül utam. Az első félórán tizenhat emberrel találkoztam, a kik az éhhalállal küzdöttek. Egy vén anyóka szemem előtt halt meg.

A meghaltak közül a legtöbbször nyolcz nap óta még csak nem is látott kenyeret. Beesett, zavaros szemekkel néztek reám a szerencsétlenek; némelyeknek már csak annyi ereje volt, hogy kezét az ohajtott kenyér után kinyújthassa. Csak a legkevesebbük oly szerencsés, hogy ohajuk teljesül. Meghalnak, mielőtt segítség jő. Minél beljebb mentem a faluba, annál nagyobb nyomort láttam. Az egyes házak előtt, az utcásarkokon és a templom előtt, mindenütt láthattam a lesóványodott, halvány, beteges alakokat. Legnagyobb részük már érzéketlennek látszott minden iránt, a mi körülöttük történik. Egykedvűen, kimeresztett szemekkel bámultak maguk elé, megnyugodva sorsukban. Mások ismét örült módra ugrálnak, tombolnak s görcsös kiabálásokba törtek ki: „Kenyeret, kenyeret, ne hagyjátok elpusztulni!” Az anyák folyton jajveszékének már félig elpusztult gyermekeik miatt. Mikor némi táplálékot nyújtottam nekik, először gyermekeiknek adtak belőle s csak azután ették ők meg a maradékot.

Mindent, a mi ehető volt, már régen elfogyasztottak. A míg a mezőkön fűvet és bogyrót lehetett találni, még meglehetősen jól ment az éhezők dolga. Végre azonban ezen eledel is elfogyott. Akkor egy új eszméjük támadt. Megszáritották a hársfa levelét, megörölték s valami pépfélét csináltak belőle. Két hétig ilyen pép volt az egész környék kizárólagos tápláléka. Sokáig azonban ez sem pótolhatta a kenyeret. Segítség sehonnan sem jött és megkezdődött a nagy halálozás. Az éhínség nyolcz nap alatt oly mérveket öltött, hogy ezen egy kerületben százötven család közül negyvenét teljesen kihalt.

Filomanov felszólalása óriási feltűnést keltett s mindenütt a legszomorubb hangulatot keltette. Valószínűleg az ő jelentése indította a kormányt a gyűjtések elrendelésére. Azonban nagyon keveset tehet az ily nyomorral szemben a magánjóté-

A nők keze. Egy francia orvos régen figyelemmel kíséri a női kezeket, s vizsgálódásairól a következő érdekes eredményt állította össze: Legszebb kezeket Irországban látott az ir leányoknál. Az angol nők keze ellenben túlságosan vastag és husos. Az amerikai nők keze hosszú és keskeny, éppen ellentéte a német hölgyek kezének, melyek rend szerint szélesek, az ujjak pedig rövid. Szép és formás kezek dolgában a francia fiziológ az ir lányoké után a lengyelekét helyezi. Az olasz, spanyol és francia nők keze sem szép, sem csunya, indifferensnek lehet mondani. Mégis Francia- és Olaszországban általában szebbek a női kezek, mint Spanyolországban. A párisi és berlini nők sok gondot és időt fordít keze ápolására, s ennek következtése, hogy a két nagy városban sok szép kéz található, de csak relative. Khinában régi hit és szokás, hogy minél előkelőbb a nő, annál hosszabb a körme. Itt tehát a kezek szépsége a hosszú köröm. A varronóknak tütől összeszurkált ujjai, a háziasszonyok kemény és piros bőrű kezei ismeretesek, tiszteletreméltók, s mindenki tudja, hogy a puha, fehér kezek a dologtalanság hirdetői, kivéve, hogy a szellemi foglalkozás is érintetlenül hagyja a kezeket.

konyosság; itt az államnak sürgős és nagyszabású akciója szükséges. Filomanov, mint biztos helyről tudom, oly adatok birtokában is van, melyek az itt reprodukálnak számszorta borzasztóbbak. De ezeket a lapok nem közölhették, tekintettel a kormány egy tiltó rendeletére. A kormány még egyre titkolni akarja az éhínség mérveit, de sokáig már nem titkolhatja. Megemlékezett az éhínségből származott óriási mérvekben pusztító járványokról is, tapasztalatainak ezt a részét is elnyomták. A kazáni kormányzóság területén Filomanov szerint az éhínség és a léptályog következtében a lakosság egy harmada már kihalt. És előttük van még a borzasztó, hosszú tél. S ha eljő a késő tavasz, nem lesz vetőmagjuk s újinségnek néznek majd elébe. S míg Oroszország egyik részében milliók az éhhalállal küzdenek, addig a birodalom másik részében, Kronstadtban és Moszkvában, aközámra fogy a pezsgő, s a csár pedig alattvalóinak jalkiáltásai elől külföldi sétautra menekül.

Különfélék.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Papp János kézdivásárhelyi kir. törvényszéki joggyakornokot a sepsiszentgyörgyi kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki. A közszeretetten álló ifjú előléptetéséhez ösztönte szívvel gratulálunk; kívánjuk, hogy ezen előléptetés legyen az első lépése a magasabb állásokra.

— **Halálozások.** Megyénknek az utolsó napok alatt 3 öreg embere halt meg: Sepsiszentgyörgyön Cseh János 94 éves, Kézdi-Vásárhelyen Nagy Sámuel volt közgyám 90 éves és Rétyen Székely István 83 éves korában. Mindhármán résztvettek a szabadságharcban s mindhárom halálát szűke körű család gyászolja. Béke és áldás poraikra!

— **Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete** folyó hó 29-én tartotta meg rendes őszi közgyűlését, melynek tárgyai közül a következőket emeljük ki: 1. A képviselő egyhangulag elhatározta, hogy a Cserey-telket a város részére megvásárolja. A vételár kifizetése iránt egy későbbi gyűlés fog határozni. 2. Az 1892. évre összeállított költségvetési előirányzat úgy általánosságban mint részleteiben egyhangulag elfogadtatott. 3. A legtöbb adót fizetők névsorának összeállítása végett egy bizottság küldetett ki. 4. Elhatározatott, hogy az ebadó címén befolyt összeg a város közegészségügyi alapja javára fog fordíttatni. 5. A tanács által egy építészeti és egy közrendőri szabályrendelet terjesztetett elő. Ezen ügy, rendkívül fontos voltánál fogva, elhalasztatott, hogy mindkét szabályrendelet nyomassék ki s küldessék el a képviselőtestület tagjainak az ügy tanulmányozása végett. Együttal egy bizottság is neveztetett ki, mely szűkebb körben megtárgyalva az ügyet, a jövő gyűlés elé véleményes jelentést tesz, melynek alapján fog majd a képviselő határozni. 6. Iskolászéki tagoknak megválasztottak: Ambrus Albert, Bartók Károly, Baló László, K. Csizsár József, Jancsó Mózes szgy., Kovács Dániel, Kovács István, Kolönte László, Kolönte Mózes, Török Bálint, Benkő Sándor, Szabó Dénes, Dobay János, Balogh János, Nagy Károly, Kovács Jankó. Hivatalból: Székely János, Kiss Gyula, papok. 7. Ipariskolai felügyelőknak megválasztottak: Bartók Károly, Baló László, Csizsár József v. oz. m., Szász Károly, Jancsó Géza, Kovács Dániel, Kovács István, Kovács Pál, Nagy Károly, Kolönte Mózes, Török Bálint. 8. Meghatározatott, hogy Katrova erdőben az erdőlés minden héten hétfőn, pénteken és szombaton engedélyeztetik. 9. Polgármester előterjesztése, hogy Werkner Mátyás állatorvos lemondott, tudomásul vétetik. Együttal a képviselő elhatározza, hogy külön állatorvost fog választani, s ennek fizetését 300 forintban állapítja meg. 10. Polgármester bejelentése, hogy városi bábanak az elhalt Kovács Lajosné helyébe Benkő Gézanét nevezte ki, helyeslőleg vétetett tudomásul. — Több kevésbé érdekes ügy letárgyalása után elnök polgármester d. e. fél 12 órakor a gyűlést bezárja.

— **Közgyűlés.** Az önkéntes tűzoltó-egylet ez évi közgyűlése szeptember 20-án d. u. 2 órakor fog megtartatni.

— **Háromszékmegye igazoló választmányától.** Háromszékmegye törvényhatósági képviselőbizottsága legtöbb adót fizető bizottsági tagjai 1892-ik évi névjegyzékét a vármegye igazoló választmányára a kir. adóhivatalok által beterjesztett és a törvény értelmében 8 napra közzsemlére kitett kimutatások alapján folyó évi szeptember hó 4-ik és 5-ik napján mindig délelőtt 9—12 óráig terjedő idő alatt a vármegye székházánál fogja összeállítani. Mit az igazoló választmány elnöke azon felhívással tesz közhirrre, hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXI. t. cz. 27. §-a alapján adójuknak kétszeres számítását igénybe venni ohajtják, ezen kívánságukat szóval vagy írásban az igazoló választmány ülésén bejelenthetik.

— **Zászlószentelési ünnep.** A helybeli önkéntes tűzoltó-egyesület 1892. május havában fogja felmenteteni zászlóját fényes ünnepélylyel. A zászló Budapesten készült Nagy Ferencz és neje Csizsár Sára urnó dicséretre nem szoruló áldozatkészségéből. Isten éltesse a nemes szívű pártfogókat.

— **Kedélyes mulatság.** Folyó évi szept. 6-án az önkéntes tűzoltó-egyesület zenekara mulatságot rendez a hangszerek kijávitási költségeire. A program változatos; a mulatság igen kedélyesnek ígérkezik. Reméljük, hogy a közönség pártfogása ezuttal sem marad el.

— **Gyászjelentés.** Alattirtak bánatos szívvel tudatják, hogy a szerető nő, gonfdos háziasszony, engedelmes gyermek, jó testvér Nagy Jánosné szül. Szöcs Roza életének 37-ik, boldog házasságának 18-ik évében hosszas betegség után folyó hó 25-én d. u. 6 órakor meghalt. Az üdvözültnek porrései f. hó 27-én d. u. 2 órakor Kovásznán a háznál tartandó gyászszertartás után fognak a kézdívársárhelyi ev. ref. temetőben örök nyugalomra tétetni, mely végtisztességre a rokonok, barátok és ismerősök szomorúan meghívotnak. Béke poraira! Kovászna, 1891. augusztus hó 26. Nagy János mint férje. Szöcs Sámuel édes atya és neje Pap Róza, nevelő anyja. Szöcs Mózes, neje s gyermekei, néhai Szöcs János neje s gyermekei, néhai Tóth Lászlóné Szöcs Amál gyermekei, Szotyori Dánielné, férje s gyermekei, Szöcs József, neje s gyermekei, mint testvérei. Özv. Pap Andrásné nagyanyja. Ügyvéd Csiki József és neje, mint sógorok. Néhai Szacsva Jánosné gyermekei Benkő Sándorné, férje s gyermekei, Szöcs Dávidné, férje s gyermekei, özv. Bodor Jánosné s gyermekei, Nagy Pál, neje s gyermekei, Szabó János, neje s gyermekei, mint sógorok.

— **Kézdí-Szentlélekről** írják lapunknak: Azon hir, mintha Kanabé György rémitgetné a vidéket, nem felel meg a valóságnak. Kanabé György, az óta, hogy elbocsátották Szebenből, Romániában becsületlen munkájával keresi kenyerét, mit onnan hazajött munkástársai bizonyítanak. A tény az, hogy a Kanabé György neve alatt egy más egyén rémitgette a környék lakosságát. ó. r.

— **Az 1848/49. kiállítás.** A Brády családtól, amelynek 13 tagját gyilkolták le az oláhok, kapott két emléktárgyat a szabadságharcos emlékek kiállításának rendező bizottsága. A brádi verengések or a lemeszároltak egyik fiutestvére, Brády Lajos Brettyén időzött, ennek köszönheti életben maradását. Ő sem maradt azonban ment az oláh rablólktól. A Brádyak gyászosa esete után Vajdahunyadon, hajadontestvére, Brády Anikó házában keresett menedéket. 1849. febr. 5-én éjjel lándzsás oláhok érkeztek Vajdahunyadra, hogy onnan segítségére menjen a piskii hidnál levő osztrákoknak s hátban támadja a Déva felől előnyomuló magyarokat. Az oláhok éjjel összefogdosták Vajdahunyadon az összes magyarokat s házaikat kirabolták. Bem piskii győzelmének hírére az oláhok megfutottak s az elfogott magyarok megmenekültek. Ugy Brády Lajos, mint Brády Anna összeállították elrabolt holmikaik jegyzékét, beterjesztették Dévára Györfly Sámuel alispánhoz, kártérítést kérve a rablásban részt vett vajdahunyadiaktól. Az alispán mindkét jegyzéket a vajdahunyadi járásbeli békebiróságnak adta ki intézkedés végett. E két jegyzéket küldte most a kiállításra Brády Lajos fia, Brády Lipót. A szerencsétlen Brády családtól más emlékek nem maradt, mert a Brádon feldúlt kastély kormos falai közt még az ajtófélfákat sem hagyták meg a rablók. A 48-as kiállítás újabban egy érdekes képpel is gazdagodott. Kézdívársárhelyi Nagy Lázár beküldte egy festményét, amely Gábor Aron őrnagyot ábrázolja, a mint eres lován ülve, kezében zászlót tartva, a többnyire csak kasszákkal fölfegyverkezett székely népfelkelők élén halad. A 2 1/2 méter szélességű kép a kiállítás egyik fő díszé.

— **Imets Fülöp Jákó bucsuzója az alsóiki papságtól.** Az erdélyi r. kath. püspök elhatározásával székes-egyházi mesterkanonokká és gyulafehérvári plébánosá kinevezett Imets F. Jákó főesperes és volt csiksomlyói főgimnáziumi igazgató Szt. István király emlékünnepe Csik-Szentkirályon tartott megyés bucsu alkalmával, mint az ottani plébános vendége, alkalmilag vett bucsut a vendégektől megjelent alsóiki-kerületi főesperes és a vezetése alatti papság jó nagy részétől. Isteni tisztelet után, melyet Imets F. Jákó nagy segédlettel celebrált, papság, polgári és katonatiszti személyekből álló vendégekkel telt meg a lelkeszi lak, hol a dusan terített asztalok mellett kedélyes lakoma vette kezdetét, minek folyama alatt a pohárköszöntők egymást érték, kezdvén a főpásztoron s folytatva nagyobb részt az előléptetett főpap jóllétéért és egészségéért. Az ebéd vége felé a vendéglátó házigazda Vitos Mózes nyugalmazott lelkész által a maga és paptársai nevében a bucsu alkalmára írt verses költeményt olvasott föl, melyben az újon kinevezett érdemei vannak méltatva. A felolvasott költemény tetszéssel fogadtatott, az ünnepelt főpap pedig meghatottan mondott szívből jövő köszönetet egy paptársainak, mint szerzőnek a tisztelet és ragaszkodás jöleső nyilvánulásáért.

— **A pusztaszeri nagy ünnep.** A milleniumi ünnepségek egy pontjának, a pusztaszeri felvonulásnak rendezésére egy bizottmány Molnár Györgyöt, a nyugalomban levő tragikust, kinek kitűnő rendezői talentuma híres még a régi időkben, kérte fel. Molnár a felvonulás terveinek nagyobb részével készen is van már. Attila korától Hunyadi Mátyás századáig történetünk minden évszázada képviselve lesz jelmezekben. Pusztaszer egész környéke részt vesz a felvonulásban. Molnár most betegen fekszik s jó időre abban kell hagynia a rendezésre vonatkozó tanulmányait.

— **Új bélyegjegyek.** A pénzügyminiszteriumtól hirdetmény jelent meg a hiv. lapban. E hirdetményben közhirrre tétetik az új színezetű bélyegjegyek forgalomba bocsátása tárgyában, hogy a meg rendelkezésre álló tetemes készletre való tekintettel, a régibb kiadású (rózsaszínű, illetőleg sötétbarna színű alnyomattal ellátott) bélyegjegyek 1891. évi aug. hó 31-ike helyett 1891. évi december hó 31-ikével helyezettnek forgalmon és használaton kívül eme ekkép eme bélyegjegyek a folyó év végéig árusíthatók s teljes érvénnyel használhatók. Az előbbi egyéb rendelkezések épségben maradnak, önként érthetőleg azonban azzal a változással, hogy az 1881. évi szeptember hó 1-ére kitűzött határidő helyett mindenkori 1892. évi január hó 1-je értendő, és hogy a használaton kívül helyezett bélyegjegyek kicserélése 1892. évi január hó 1-től ugyanezen hó 30-éig eszközölhető.

— **Udvári botrány Romániában.** A „Wiener Allgemeine Zeitung” jelenti Bukarestből: Különböző híresztelések szerint, melyek alaposágát ellenőrizni nem lehet, udvari és kormányválság fenyeget Erzsébet királyné macakodása miatt, melyről udvarhölgyét, Vaoarescu kisasszonyt eltávolítani vonakodik. Károly királyra pressziót gyakorolnak, hogy mindaddig tartsa távol a királynét az országtól, a míg az államreazon követelte megválásba udvarhölgyétől bele nem egyezik.

— **Lepkeevő család.** A nyomornak igazán megdöbbentő foka az, a mit a szegedi rendőrség a napokban véletlenül felfedezett. Czirkálás közben egy óriási táblára bukkant, a melyen ezer meg ezer mezei pille hemzsegett. A lepkeket valami lépféle anyag tartotta fogva. A rendőrök se-hogy sem tudták megérteni, hogy mire való ez a gyűjtemény, ekkor egy elzúllott ember közeledett hozzájuk s könyörgött, hogy ne vegyék el az ebédjét. A rendőrök faggatására azután elmondta, hogy ő, a neje s négy gyermeke az egész nyáron át ilyen lepke-kosztón élnek, a szárnyakat kitépik, s abból készítik a lépet. A rendőrök visszaadták a boldogtalanoknak a furcsa ebédét.

Törvényszéki csarnok.

Pomm Gothár oroszfalvi műmalomvezető mint sértett és Sipos József molnárlégény mint vádlott voltak folyó évi aug. 28-án a végtárgyalásra beidézve.

Előülöl (Pomm Gothárhoz): Beszélje el, mikép történt az ön bántalmazása?

Pomm: Folyó évi június 13-án a Molnár Józsiás ur műmalmánál a szekérre fővényt rakattam. Sipos József molnárlégényt megszólitottam, hogy dolgozzék gyorsabban, mire az éktelenül káromkodni kezdett. Mint házi fegyelemre jogosított, ezért Sipos Józsefet nyakon ütöttem, ki ekkor

egy lapátot ragadott s azzal úgy vágott fejbe, hogy 26 nap alatt gyógyuló sértést kaptam. Ekkor én is egy lapáttal Siposhoz ütöttem s fejét gyengén megsértettem.

Ezután vádlott Sipos József szólítottatott be a végtárgyalási terembe. Az alig 4 és fél láb magas kis ember mindenek előtt engedelmet kér a tek. kir. törvényszéktől, hogy ide bátorkodott. A terhére rótt vádat teljesen beismeri; mentségül felhozza, hogy: „Pomm Gothár ur kétszer olyan magas nimet ember, mint én; azért ütöttem nagyocskát rá.”

A kir. törvényszék Sipos Józsefet a btk. 301. és 302. §. szerint minősített és büntetendő cselekményért, a btk. 92. §. alkalmazásával, 2 havi fogházra és 2 frt pénzbüntetésre, behajthatlanság esetén a 2 frot helyettesítő további egynapi fogházra és 10 frt kártérítésre ítélte; ellenben Pomm Gothár, mint házi fegyelemre jogosított, a könyvü testi sértés vádja alól felmentetett.

Az ítéletben megnyugodtak.

Közgazdaság.

Románia termése és gabonakivitele. Bukaresti tudósítások szerint az idei román búzatermés mennyiségre megközelítőleg közepesnek, minőségre jónak mondható. A szem jól fejlődött, teljes sulyu és igen szép színű. Középen felüli termése csak Kis-Oláhszágnak volt, ellenben a dunai síkságon és Moldvában vannak vidékek, a hol a közép-termésnek alig harmad része arattatott le. Mind-ezt összevéve, a romániai búzatermés ez idén 17 1/2—19 millió hektolitert adott, tehát 3—5 millió hektoliterrel kevesebbet, mint 1890-ben. A gabonakivitelre azonban a termés kevesblate sokkal jelentősebb, mert míg tavaly a kiviteli évad kezdetén tetemes készletek állottak rendelkezésre a régi termésből, ezuttal nincsenek készletek. Ez idén Anglia a román buza fő vásárlója, még pedig jó magas áron. A többi gabonaneműek is magas áron értékesíthetők. Így a zab legutóbb Brailában 1660 frankon jegyeztetett hektoliterenkint. Botuschaniban a waggon búzát 1700 frankkal fizették. A csekély értékű román árpaért Brailában 7—8 frankot adnak. Igen jó ára van a rozs-nak, a melyet Brailában 1700—1750 frankkal fizettek kocsiakományonkint (100 métermázsa). A tengeri nem áll mindenütt egyformán. A korán vetett urasági tengeri szépen fejlődött és ha az időjárás továbbra kedvező marad, ez szép kiviteli árut fog adni. Ellenben a később vetett tengeri visszamaradt és ennek termése már aligha lesz kielégítő.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekelt körök tudomására hozza, hogy a nagyszabeni cs. és kir. 12-ik hadtest intendatúrája által a közös hadsereg és honvédség részére az 1892-ik évben szükségelt kenyér és zab szállítására vonatkozólag kibocsátott pályázati hirdetmény a kamara irodájában betekinthező.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekelt körök tudomására hozza, hogy a görög kormány által legutóbb kihirdetett törvény értelmében f. é. július hó 1-től kezdve a stearin és stearingyertya-gyártáshoz szükséges nyers anyagok, u. m. marha-faggyu és kénsav közvetlenül külföldről vagy átmeneti kereskedelem útján Görögországba behozva, minden vámtól, valamint minden állami és község illetekektől mentesek, ha igazoltatik, hogy ezen anyagok kizárólag a fenti czélra vannak rendelve.

Faoszlopok és karók tartóssá tehetők az által, ha mielőtt földbe ásnók vagy vernők, azon részöket, mely a földbe jön, meszes vízbe állítjuk s abban 4—5 napig állani hagyjuk, aztán megszáritva, higitott kénsavval bekenjük. Ezen eljárás többet ér a kátrányozásnál vagy a szeszesítésnél, mivel az így kezelt fák oly kemények és vízhatlanok lesznek, mintha megkövültek volna. Egyaránt alkalmazható kemény és puha fánál.

278-ik közlemény

a háromszékmegyei „Erzsébet” árvalány-nevelő intézet javára tett szives adakozásokról.

Sepsi-Szentgyörgy.

Izsák Lajosné, Spitzer Farkas Lászlóné, N. N. 4—4 kr, N. N. 2 kr, Klünglein, Beteg Bálint, Kreigher Péterné, Dürr J. 5—5 kr, G. Zs. 8 kr, Fiser Jánosné, Kósáné, N. N., Józsví, Juris, Berkeci János, Czinkos József, Bartha Béla, Pál Istvánné, Tittel János, Kis István, Katas József, Rosengarten József, N. N., Liszer Gizella, N. N., Sz. N., N. N., Arpo Lajos, Jancsó Istvánné, Nagy Mózesné, N. N., Nagy, Abós Sándorné, N. N., N.

N., Kovács Teresén, Fazakas Biri, Andler Tóni, N. N., N. János, Szabó János, Gál Istvánné 10—10 kr, Domján Istvánné, Nagy Károlyné, Haurich Jánosné, Séra Istvánné, Csipkainé, Zajzonné, Babarozyné, Berecz Gyuláné, Blaskóné, Szederjesiné, N. N., Majorovits Ignác, B. Imre, N. N., András Albertné, N. N., Málnási Antalné, Vallents Albertné, N. N., Remenyik Pál, Imreh Berta, N. N., N. N., N. N., Fadgyas Bálintné, Zsigmond Beniam, Molnár Lajosné 20—20 kr, Künnle Józsefné, Csári S. Hay, Ütő András 30—30 kr, Tompa Miklós, Rehák Emma, Benedek F., Málík Józsefné, Spitzer Dénésné, Sebestyén Sándorné, Villensuler János, Séra Tamásné, Deák András, N. N., Mélík Jánosné, Hary Gyuláné 40—40 kr, Orisné, Mélík Kristófné, Boér István, Nagy Gyuláné 50—50 kr, N. N. 1 forint, Kocsis Károlyné 10 kr, N. N. 2l. lenese, N. N., Pataki Áronné 2 l. fuszulyka, Fodor Sándorné 2 l. lenese.

lkafalva.

Jancsó József 10 kr, Lukács Andrásné 2 kupa buza, Vargyasi Aronné 1 kr, Dénez Lina 1 kupa roza, Konnák Mihály 5 kr, Török Károlyné 1 tojás, Mátyás Sándor 1 kupa roza, Lukács Károlyné 1 kupa roza, Dombi Józsefné, 1 kupa buza, Vargyasi István 1 kupa roza, Orosz Mártonné 2 kupa roza, Fetés Sándorné 2 liter roza, Török Sándor 10 kr és 2 kupa buza, Szabó Lajos 10 kr, Dénez Károlyné 1 kupa roza, Csorba Lászlóné 1 kupa buza, Pánczél Bérniné 1 kupa buza, Mátyás Andrásné 1 kupa roza, Mátis Róza 2 kr, Mátis Károly 1 kupa roza, Dombi Istvánné 2 kr, Pánczél Albert 1 kupa buza, Fetés Domokos 2 kupa buza, Fetés Zsigmond 1 kupa roza, Fetés Károly 1 kupa roza, Dombi Bérniám 1 kupa roza, Mátis Gergelyné 2 kupa roza, Kőkői Sándor 10 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett halás köszönetüket.

Kézdi-Vásárhelytt, 1891. jan. 10.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.

Székely Málvin,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

Sz 300. ár.

1891.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város árvaszéke ezennel közhirrre teszi, miszerint Brassóban lakó Kovács Ignáczné Szöcs Teréz gyámányának 1885. márczius 15-én 42/885. és 1890. május 30-án 271/899. ár. sz. a. benyújtott kérelsei kapcsán, kiskoru fia Szöcs Dániel (Mihály) fiával a nyugoti kertmege-utcában közösen birató épületes beltelke, a kézdívásárhely-kantai 416 sz. tjkvben foglalva, örök áron a legjobbat ígérőnek 1891. évi szeptember hava 14. napján délelőtt 9 órakor a tanácsház előtt nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 800 frt, bánatpénz ennek 10%-a, és köteles vásárló a vételért 30 nap alatt bánatpénze elvesztése kikötésével gyám-pénztárba helyezni, illetve befizetni.

Miről ezennel vásárolni szándékozók értesíttetnek.

Kézdi-Vásárhely város árvaszékének 1891. július 17-én tartott üléséből

Bartók Károly, Hegyesi Alajos,
árvaszéki elnök, aljegyző.

Sz. 2818—1891. k. i.

Értesítés.

A kézdívásárhelyi alsófoku ipariskolába az 1891—92-ik iskolai évre szóló beírások a községi elemi leányiskola helyiségében szeptember hó 9., 10. és 11. napjain naponként délután 5—7 óráig eszközöltek.

Felhivom az iparos-mestereket, hogy tanulóikat a jelzett napokon okvetlenül irassák be, mivel ellenesetben az 1884. évi XVII. t.-cz. 157-ik §-át szigoruan alkalmazni fogom.

Beírás alkalmával az újra-oltási bizonyítvány az iskola igazgatója előtt felmutatandó.

Tandij 2 frt, mely a beiratáskor fizetendő.

Kézdi-Vásárhelytt, 1891. augusztus 29-én.

Bartók Károly,
f. biz. elnök, polgármester.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1891. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. június hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.53 1.18	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20 7.23	2.48	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	10.31 1.08	8.07
Botfalva	"	4.48 7.47		Nagy-Enyed	"	12.28 1.35	
Földvár	"	5.07 8.03		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	2.21 2.31	8.50
Mogyorós	"	5.26 8.23		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	4.40 5.20	
Apáca	"	5.42 8.37		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.26 6.52	11.01
Köpecz	"	6.02 8.57		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.08 10.44	2.18
Ágostonfalva	"	6.09 9.04		Budapest	(érk. ind.)	6.35 8.40	7.30
Alsó-Rákos	"	6.26 9.20					
Homoród	"	6.55 9.46					
Kacza	"	7.12 9.59					
Bene	"	7.32 10.20					
Erked	"	7.52 10.36					
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.23 11.03					
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.46 11.19					
Medgyes	(ind.)	8.53 12.29					
		10.09 12.37					

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d u 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.04	Székely-Udvarhely	indul délután 3.15
Székely-Keresztur	12.40	Bögöz	3.45
Nagy-Galambfalva	1.19	Nagy-Galambfalva	4.11
Bögöz	1.37	Székely-Keresztur	4.48
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 2.11	Héjasfalva	érkezik este 5.22

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.